

"Polski gen wolności ..."

40-ta ROCZNICA WPROWADZENIA STANU WOJENNEGO

Stan wojenny został wprowadzony na terenie całego kraju w nocy z 12 na 13 grudnia 1981 r.
na mocy antydatowanego Dekretu Rady Państwa z dnia 12 grudnia 1981 r.
o stanie wojennym i Uchwały Rady Państwa z dnia 12 grudnia 1981 r.
w sprawie wprowadzenia stanu wojennego ze względu na bezpieczeństwo państwa.

Źródło: Stan wojenny - spojrzenie po dwudziestu latach / Instytut Pamięci Narodowej. Rzeszów : Biuro Edukacji Publicznej IPN [2002].

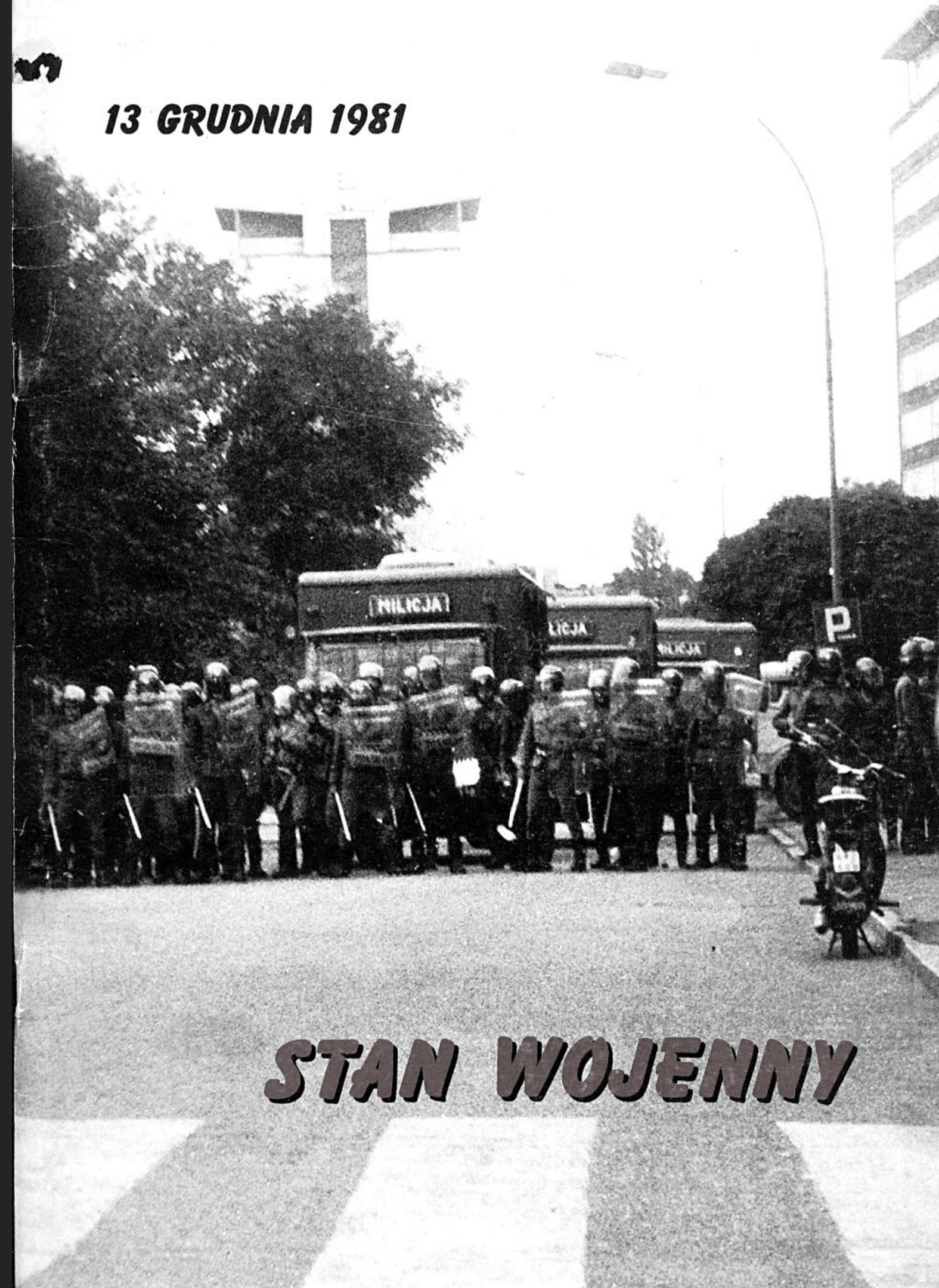
"S"

Wprowadzenie stanu wojennego uzasadniano groźbą chaosu i anarchii wywołaną postępowaniem radykalnych działaczy "Solidarności" ("S"), określanych mianem "ekstremy" i oskarżanych zarazem o próbę przejęcia władzy oraz spowodowanie trudnej sytuacji gospodarczej.

Władze, nie mając podstaw prawnych, użyły do operacji wprowadzenia stanu wojennego sił Ludowego Wojska Polskiego (LWP), Milicji Obywatelskiej (MO) i Służby Bezpieczeństwa (SB). We wszystkich województwach ustanowiono komisarzy wojskowych, będących pełnomocnikami Komitetu Obrony Kraju.

Źródło: Stan wojenny - spojrzenie po dwudziestu latach, Instytut Pamięci Narodowej.
Rzeszów : Biuro Edukacji Publicznej IPN [2002].

13 GRUDNIA 1981

STAN WOJENNY

Trybuna Ludu

ORGAN KOMITETU CENTRALNEGO POLSKIEJ ZJEDNOCZONEJ PARTII ROBOTNICZEJ
Nr 292 (11613) Rok wyd. XXXIII WARSZAWA, piątek 14 grudnia 1981 r. Nakład 1.357.754 egz. Cena 2 zł AAA

WOJCIECH JARUZELSKI: Zwracam się do wszystkich obywateli – nadeszła godzina ciężkiej próby. Próbie tej musimy sprostać, dowieść, że Polski jesteśmy warci!

Ukonstytuowała się Wojskowa Rada Ocalenia Narodowego Rada Państwa wprowadziła stan wojenny na obszarze całego kraju Przemówienie gen. armii W. Jaruzelskiego

OBYWATELI I OBYWATELKI POLSKIEJ RZECZYPOSPOLITEJ LUDOWEJ!
Zwracam się dziś do Was jako żołnierzy i jako stały członek polskiego. Zwracam się do Was w sprawach wagi państwowej. Ojczyzna czeka na Was i na Waszą pomoc. Dobrość wielu pokoleń, wierzący i nie wierzący, domaga się od nas. Służby państwa czekają na Was. Ojczyzna czeka na Was i na Waszą pomoc. Dobrość wielu pokoleń, wierzący i nie wierzący, domaga się od nas. Służby państwa czekają na Was. Ojczyzna czeka na Was i na Waszą pomoc.

Przebieg choroby jest ciężki, ale nie należy się poddawać. Wierzę, że wszyscy przeżyją. Jestem z wami. Proszę, nie poddawajcie się. Wierzę, że wszyscy przeżyją. Jestem z wami. Proszę, nie poddawajcie się. Wierzę, że wszyscy przeżyją. Jestem z wami. Proszę, nie poddawajcie się.

Przebieg choroby jest ciężki, ale nie należy się poddawać. Wierzę, że wszyscy przeżyją. Jestem z wami. Proszę, nie poddawajcie się. Wierzę, że wszyscy przeżyją. Jestem z wami. Proszę, nie poddawajcie się. Wierzę, że wszyscy przeżyją. Jestem z wami. Proszę, nie poddawajcie się.

Jestem z wami. Proszę, nie poddawajcie się. Wierzę, że wszyscy przeżyją. Jestem z wami. Proszę, nie poddawajcie się. Wierzę, że wszyscy przeżyją. Jestem z wami. Proszę, nie poddawajcie się.

Wierzę, że wszyscy przeżyją. Jestem z wami. Proszę, nie poddawajcie się. Wierzę, że wszyscy przeżyją. Jestem z wami. Proszę, nie poddawajcie się. Wierzę, że wszyscy przeżyją. Jestem z wami. Proszę, nie poddawajcie się.

Wierzę, że wszyscy przeżyją. Jestem z wami. Proszę, nie poddawajcie się. Wierzę, że wszyscy przeżyją. Jestem z wami. Proszę, nie poddawajcie się. Wierzę, że wszyscy przeżyją. Jestem z wami. Proszę, nie poddawajcie się.

Wierzę, że wszyscy przeżyją. Jestem z wami. Proszę, nie poddawajcie się. Wierzę, że wszyscy przeżyją. Jestem z wami. Proszę, nie poddawajcie się. Wierzę, że wszyscy przeżyją. Jestem z wami. Proszę, nie poddawajcie się.

Wierzę, że wszyscy przeżyją. Jestem z wami. Proszę, nie poddawajcie się. Wierzę, że wszyscy przeżyją. Jestem z wami. Proszę, nie poddawajcie się. Wierzę, że wszyscy przeżyją. Jestem z wami. Proszę, nie poddawajcie się.

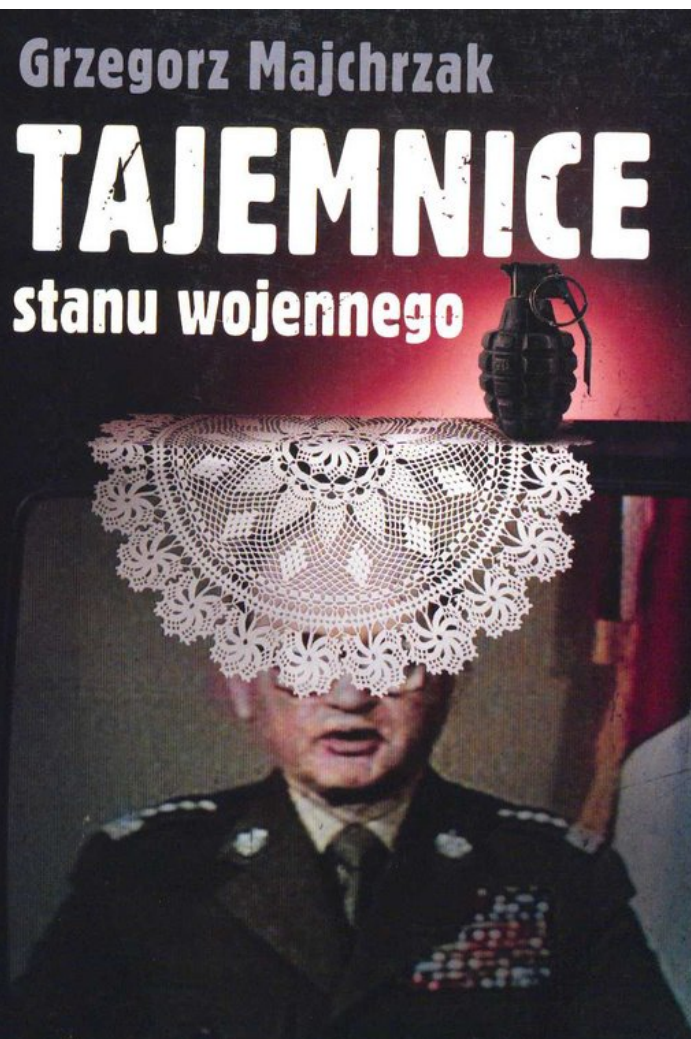
Wierzę, że wszyscy przeżyją. Jestem z wami. Proszę, nie poddawajcie się. Wierzę, że wszyscy przeżyją. Jestem z wami. Proszę, nie poddawajcie się. Wierzę, że wszyscy przeżyją. Jestem z wami. Proszę, nie poddawajcie się.

Wierzę, że wszyscy przeżyją. Jestem z wami. Proszę, nie poddawajcie się. Wierzę, że wszyscy przeżyją. Jestem z wami. Proszę, nie poddawajcie się. Wierzę, że wszyscy przeżyją. Jestem z wami. Proszę, nie poddawajcie się.

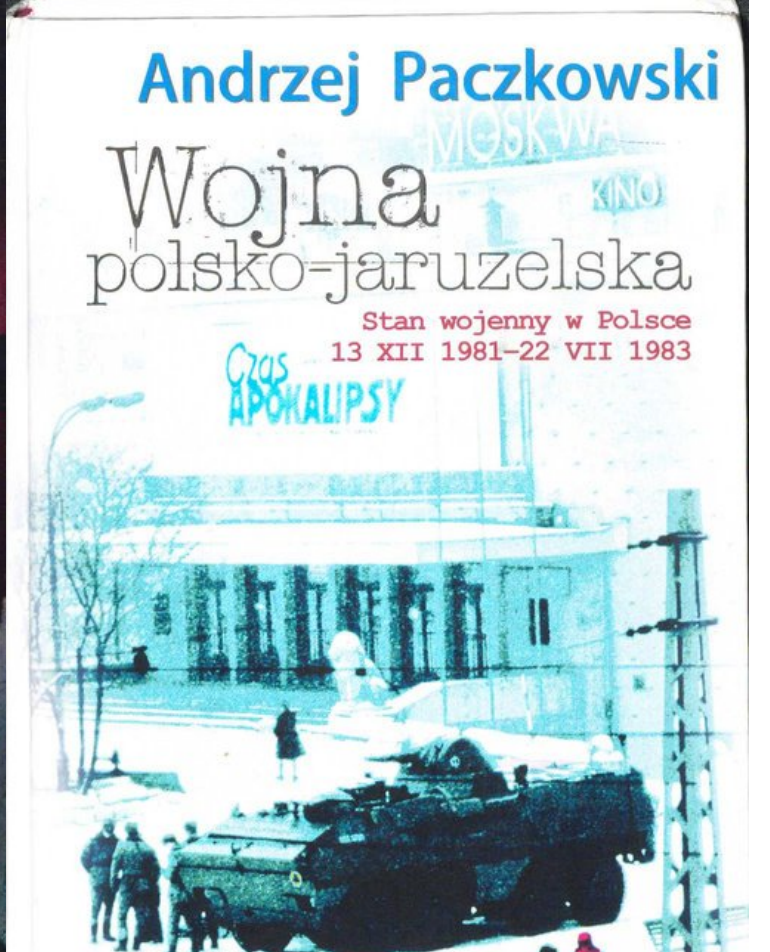
KARTY

Robert Kaczmarek Grzegorz Braun
TOWARZYSZ GENERAL
IDZIE NA WOJNĘ
Najnowszy film twórców Towarzysza generała

Grzegorz Majchrzak
TAJEMNICE
stanu wojennego

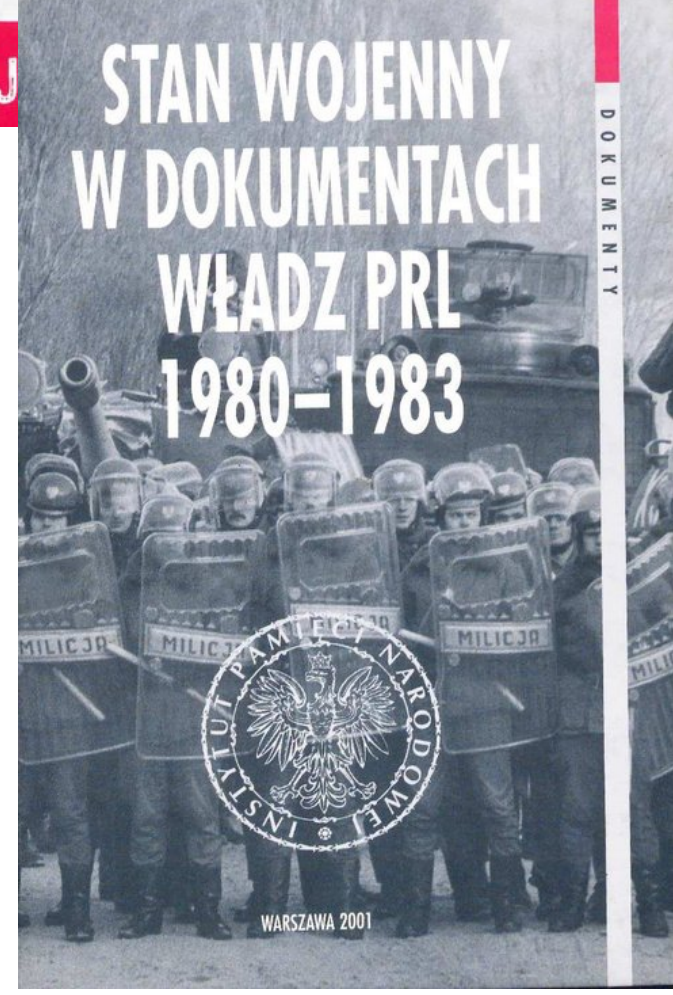

Andrzej Paczkowski
Wojna
polsko-jaruzelska
Stan wojenny w Polsce
13 XII 1981-22 VII 1983

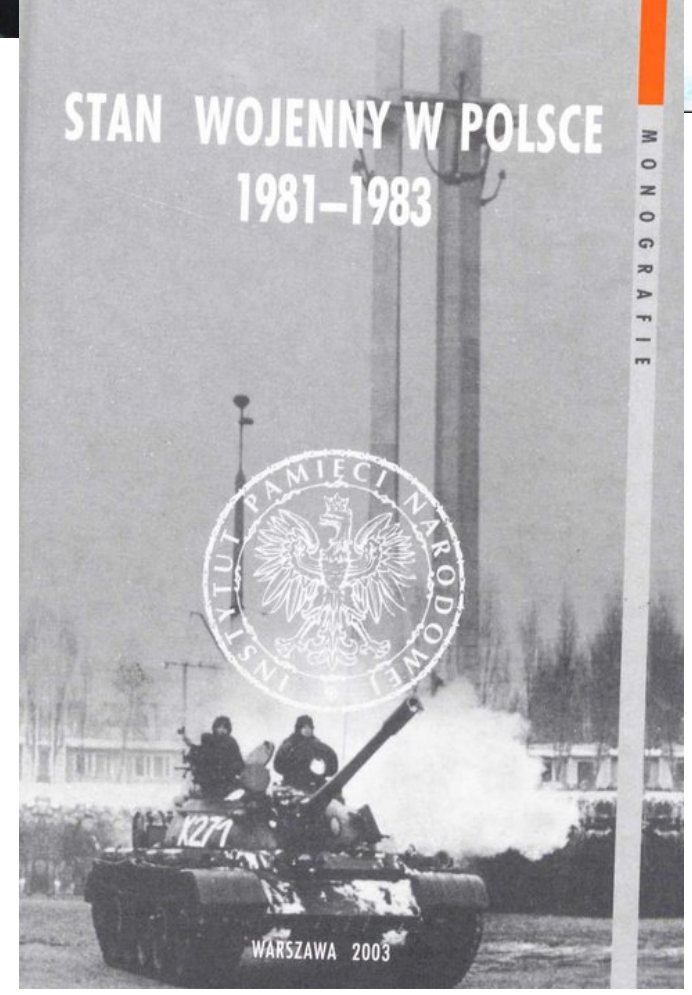
13.XII.1981

40

LAT OD TAMTYCH WYDARZEŃ

STAN WOJENNY
W DOKUMENTACH
WŁADZ PRL
1980-1983

STAN WOJENNY W POLSCE
1981-1983

MONOGRAFIE

2) Pierwszy „wojenny” numer „Trybuny Ludu” z 14 grudnia 1981 r. Zbiory prywatne.

W województwie tarnobrzeskim ...

Źródło: Wyroki, których być nie powinno. Wspomnienie o St. Zipserze. Małgorzata Lis, Tarnobrzесkie Zeszyty Historyczne, 2014, nr 40, s. 129-140

... w pierwszą noc stanu wojennego internowano 70 osób. Zatrzymano wszystkich etatowych pracowników Zarządu Regionu NSZZ "Solidarność" Ziemia Sandomierska w Tarnobrzegu

... pod zarzutem prowadzenia działalności opozycyjnej w stanie wojennym aresztowano 28 osób, wobec 19 orzeczono karę bezwzględnego pozbawienia wolności.

Zasądzone wyroki były nieadekwatne do rzekomych przestępstw, postępowania zaś prowadzone bez poszanowania podstawowych praw obywatelskich, czego przykładem jest sprawa Stanisława Zipsera, zapomnianego działacza tarnobrzесkiej Solidarności.

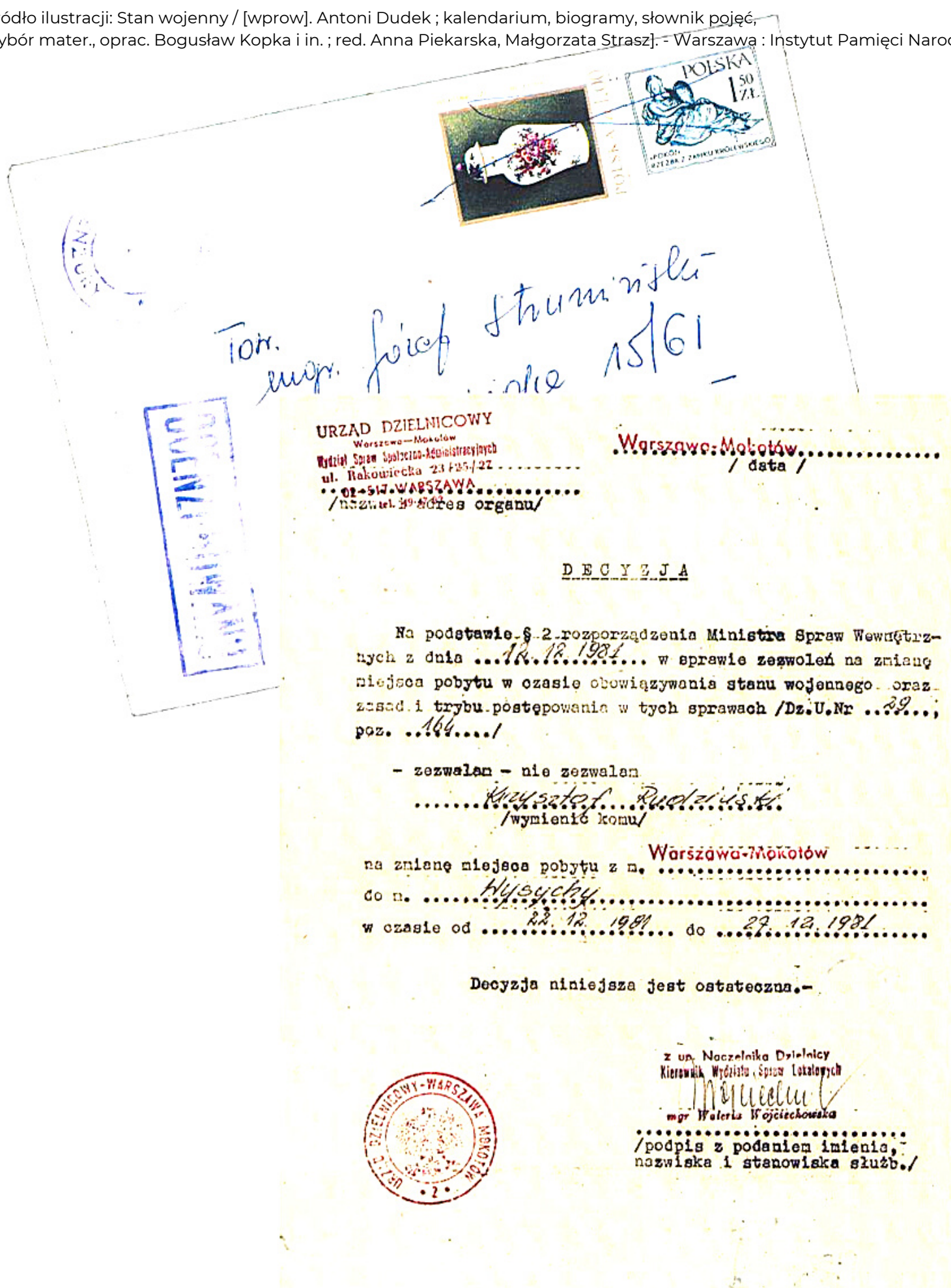
Stanisław Zipser z lewej strony, w białym kasku, okularach, fot. ze zbiorów rodziny.

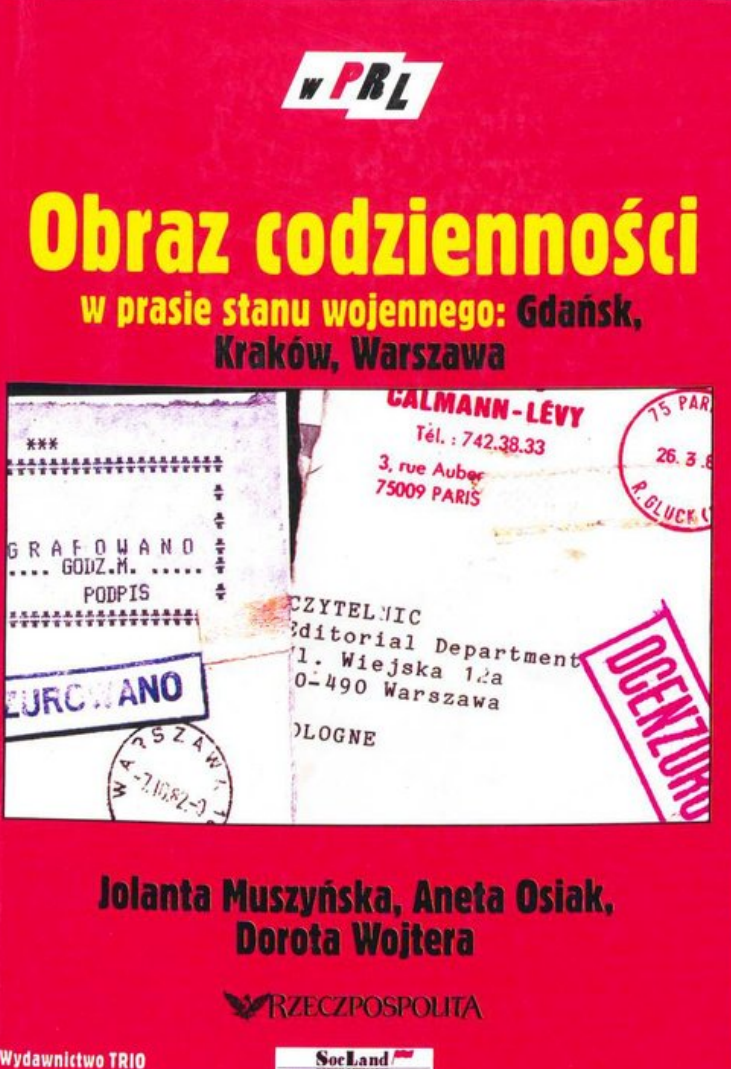
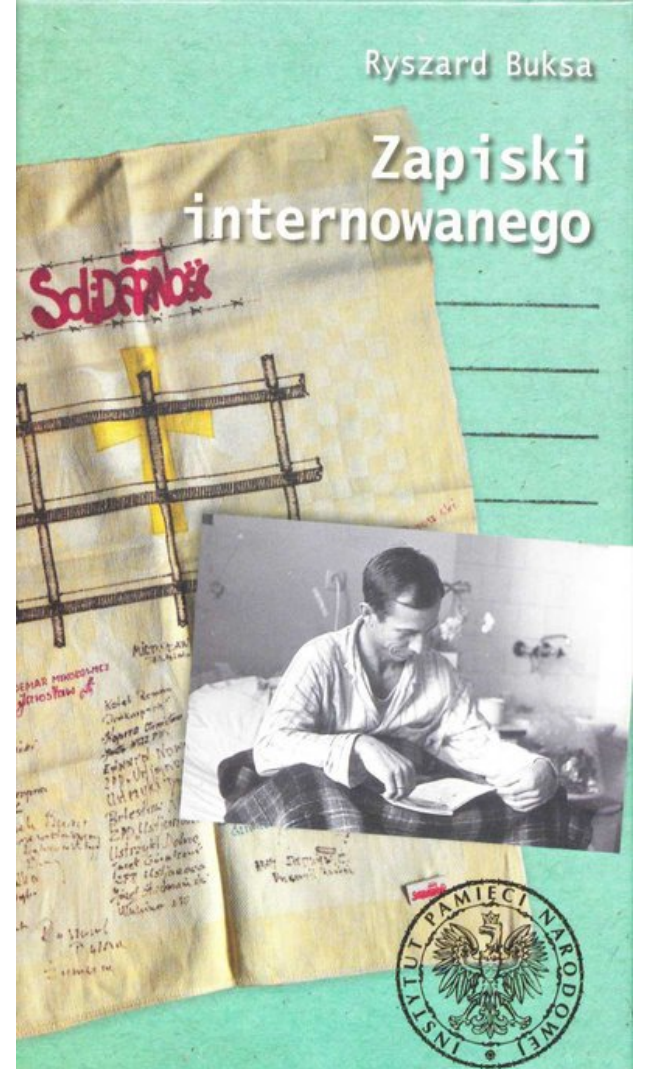
Lech Wałęsa w Machowie. Przemarsz na trybunę. fot. ze zbiorów rodziny.

Lech Wałęsa przemawia do robotników w Machowie. Stanisław Zipser w pierwszym rządzie, drugi od lewej strony, w białym kasku, okularach, fot. ze zbiorów rodziny.

WALDEMAR
KUCZYŃSKI
**BURZA
NAD WISŁĄ**
DZIENNIK
1980-1981

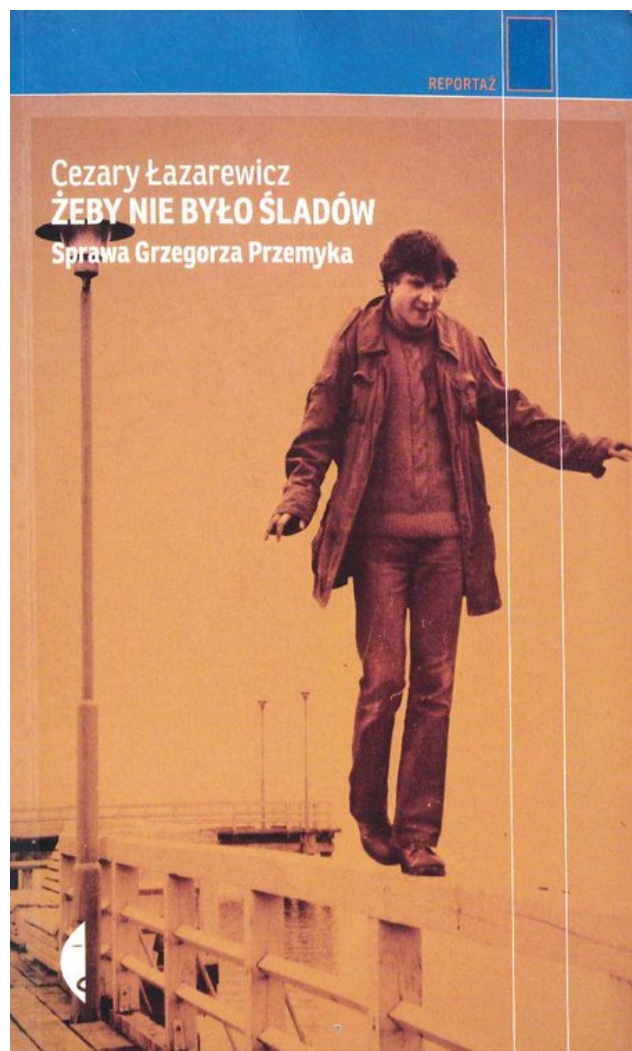
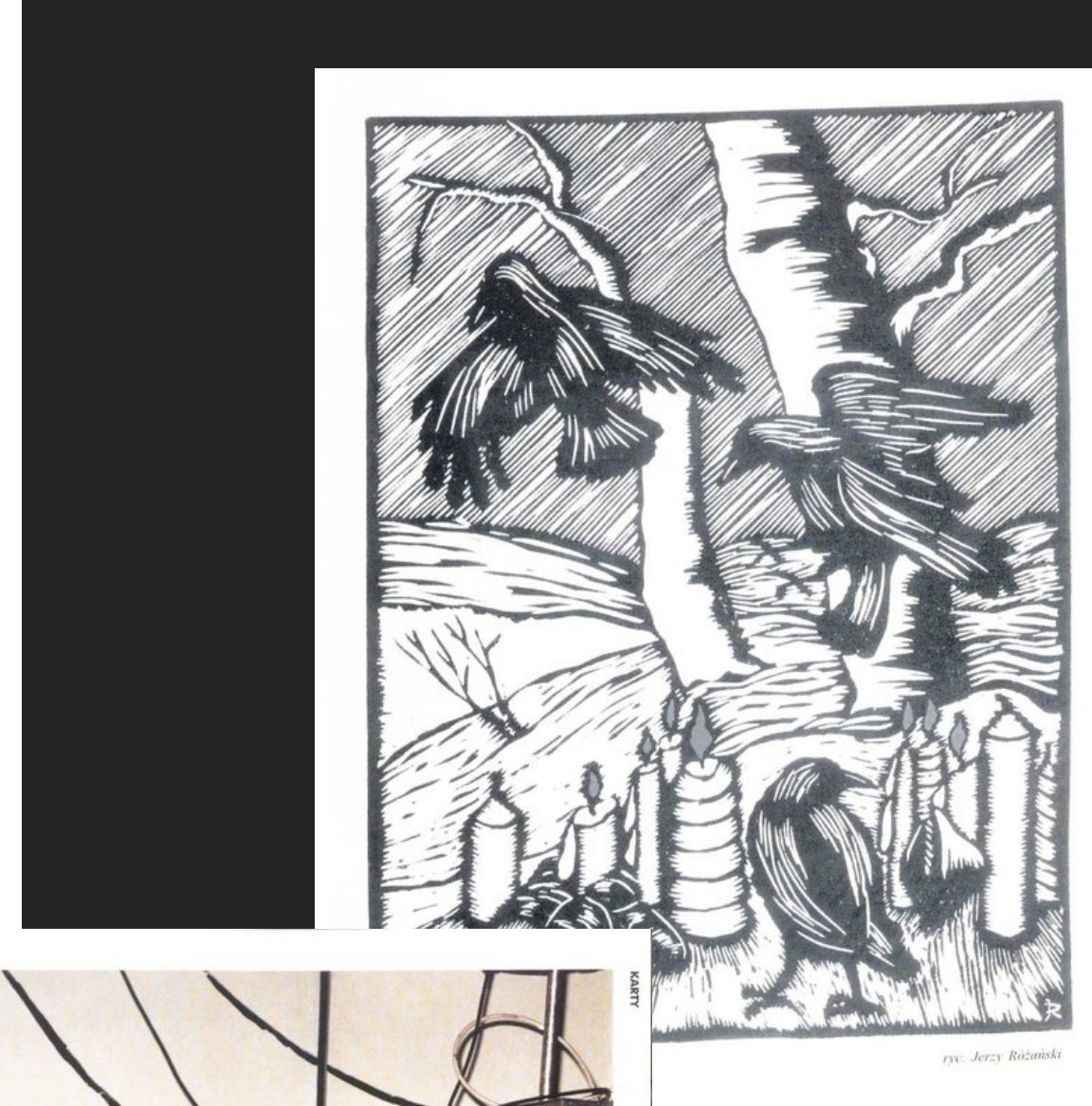
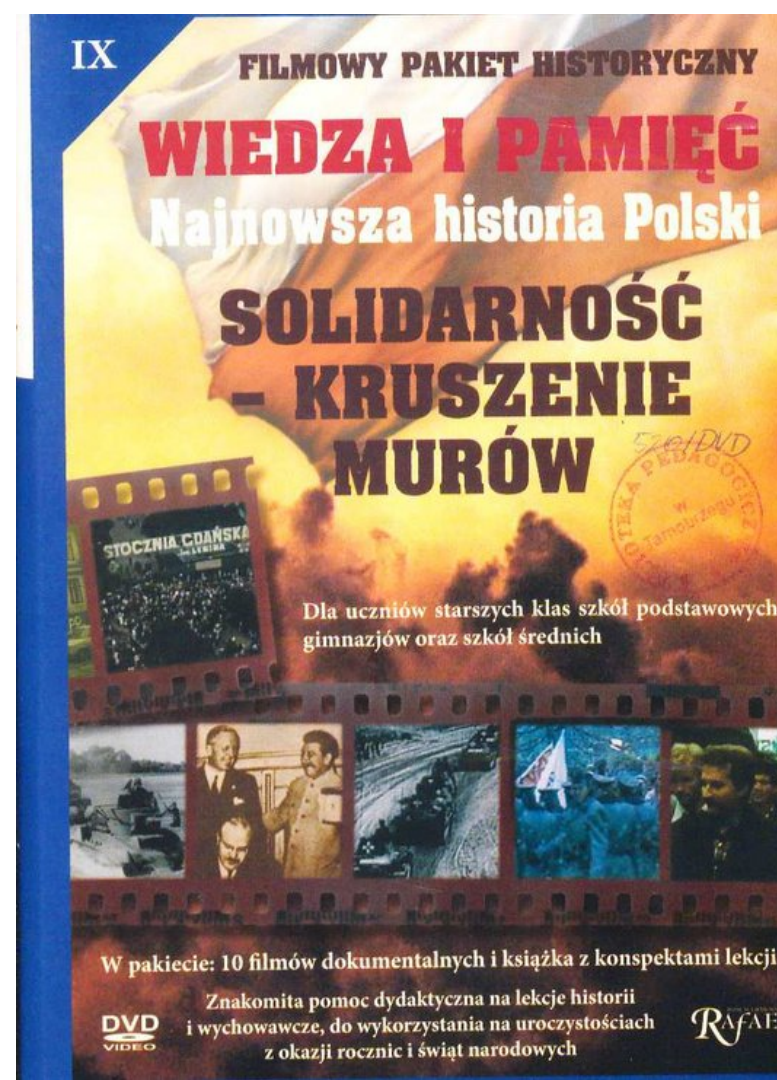
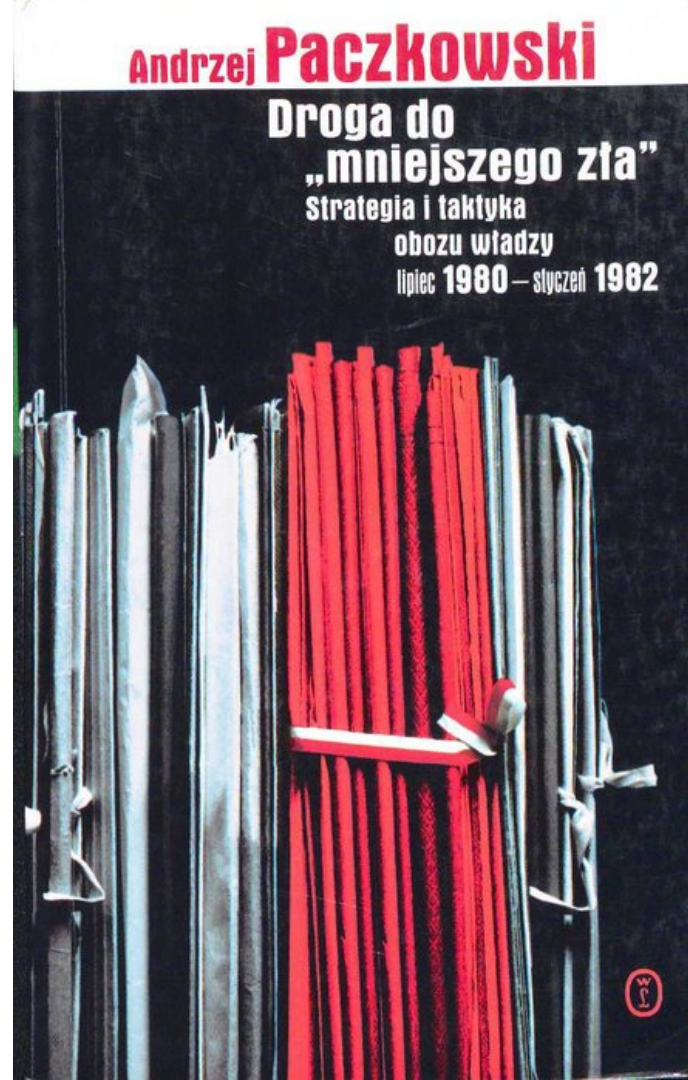
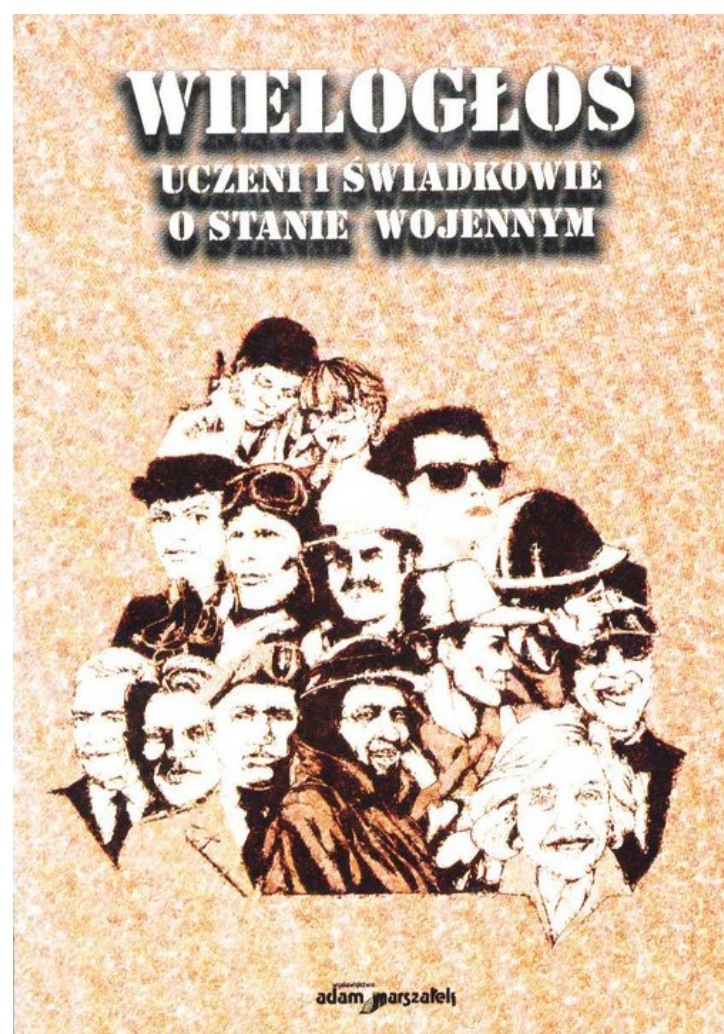

WALKA PIÓREM

[...] patrzymy w twarz ognia twarz śmierci
najgorszą ze wszystkich – twarz zdrady
i tylko sny nasze nie zostały upokorzone

1982
Zbigniew Herbert „Raport z oblężonego Miasta”

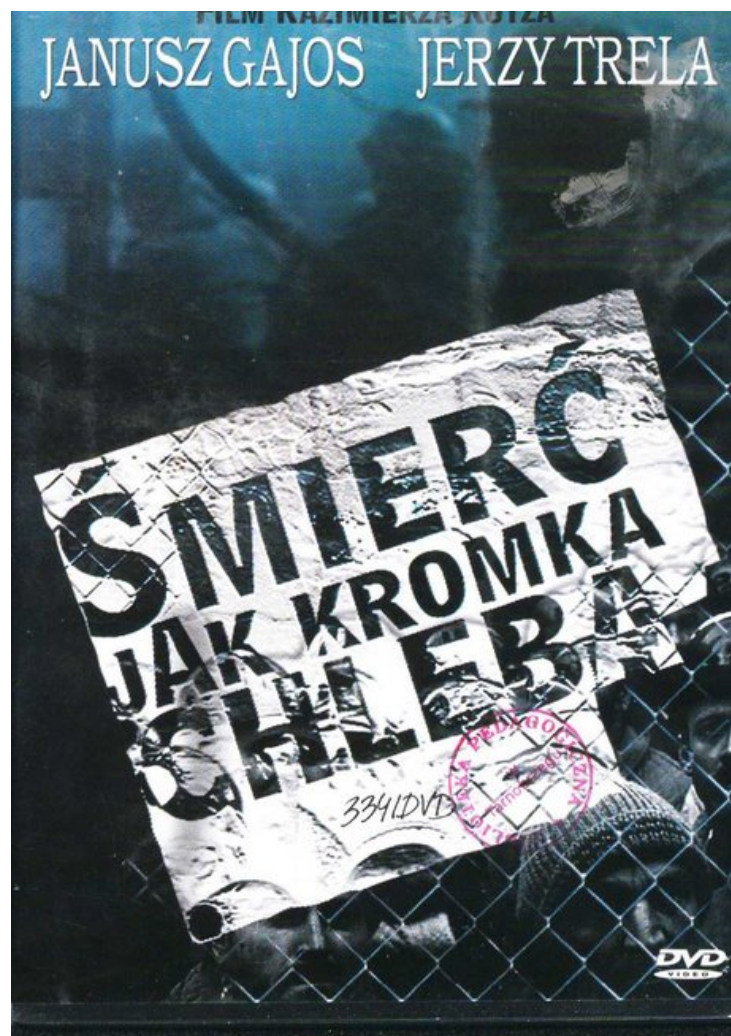
3) Koperta z pieczętkami Urzędu Cenzury i zezwolenie na zmianę miejsca pobytu w okresie stanu wojennego. Zbiory prywatne.

54a) Pogrzeb Grzegorza Przemyska 19 maja 1983 r., w Warszawie. *Zbiory P.A.I.*

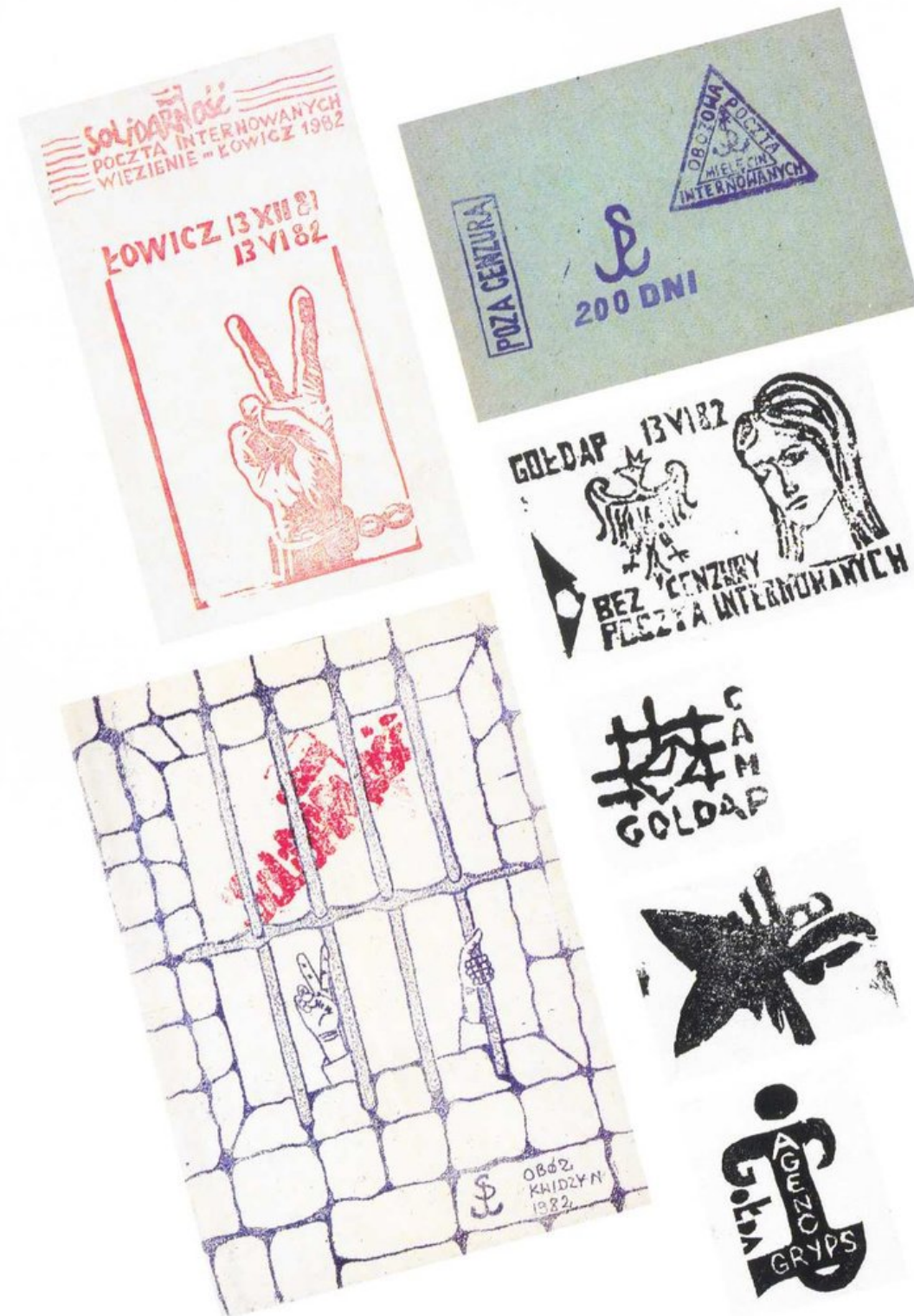

54b) Nekrolog Grzegorza Przemyska. *Zbiory prywatne.*

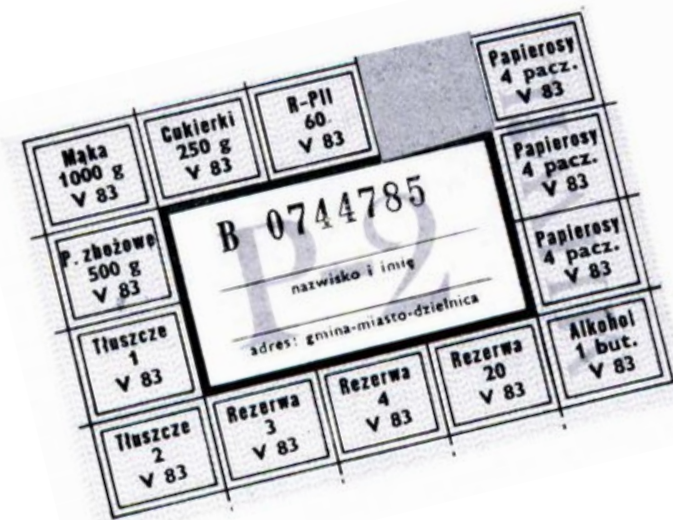

8) Aparatura wykorzystywana przez Radio „Solidarność” do nadawania podziemnych audycji (Archiwum IPN) i ulotka Radia „Solidarność”. *Zbiory prywatne.*

Szara codzienność

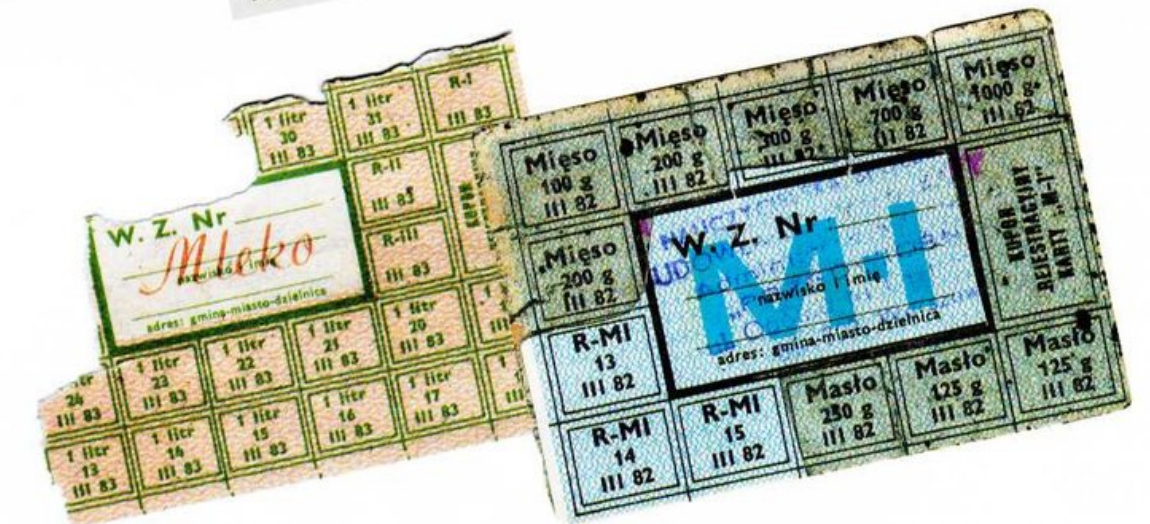
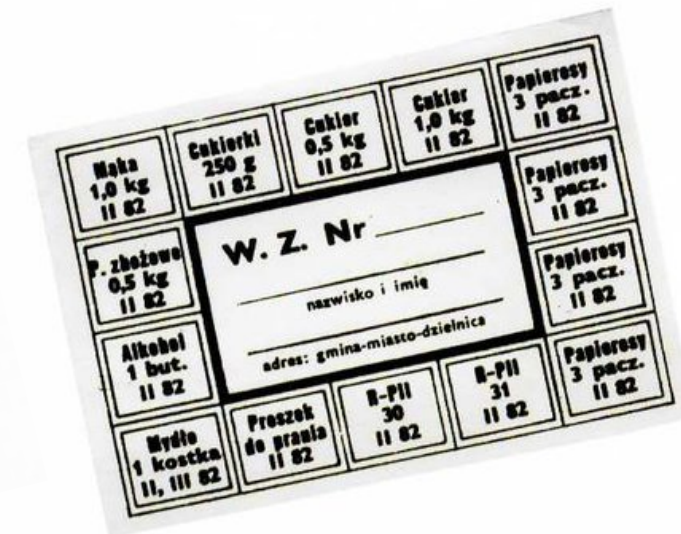
KARTY
 Nie było „Teleranka”, telefonów, programów radiowych, koncertów. Na sklepowych półkach ocet i pustki, a w garści tylko kartki ...

Kartka żywnościowa (ze zbiorów Muzeum Regionalnego w Stalowej Woli)

Niniejszy talon uprawnia do zakupu 1 pary obuwia skórzanego lub skóropodobnego lub całorocznego użytku lub zimowego lub tekstylnego jesienno-zimowego w okresie od 1 października 1982 do 31 marca 1983. Talon wraz z odcinkiem rezerwowym O-R prosimy zachować.

Był za to nagły przyrost demograficzny, kolejki, zatłoczone autobusy, długie biesiady, „nocne rozmowy” i zacieśnienie więzi rodzinno-przyjacielskich ...

5) Kartki żywnościowe i talon na buty z okresu stanu wojennego. Zbiory prywatne.

4) Ulotki i stemple z ośrodków internowania z okresu stanu wojennego. Zbiory prywatne.

Wybór literatury:

- Żeby nie było śladów : sprawa Grzegorza Przemyka / Cezary Łazarewicz. - Wołowiec : "Czarne" 2016. G 110300.
- Tajemnice stanu wojennego / Grzegorz Majchrzak. - Warszawa : Zona Zero copyright 2016. G 112948.
- Zapiski internowanego / Ryszard Buksa ; wstęp i oprac. Artur Brożyniak ; współpraca Jolanta Ślęzak. - Rzeszów : Instytut Pamięci Narodowej. Komisja Ścigania Zbrodni przeciwko Narodowi Polskiemu 2015. G 109706.
- Wroniec / Jacek Dukaj ; il. Jakub Jabłoński. - Kraków : Wydawnictwo Literackie 2010. TG 98548.
- Pamięć zbiorowa społeczeństwa polskiego w okresie transformacji / Piotr Tadeusz Kwiatkowski ; Instytut Studiów Politycznych PAN. - Warszawa : "Scholar" 2008. TG 92832.
- Wojna polsko-jaruzelska : stan wojenny w Polsce 13 XII 1981 - 22 VII 1983 / Andrzej Paczkowski. - Warszawa : Prószyński i S-ka 2006. TG 89751.
- Obraz codzienności w prasie stanu wojennego : Gdańsk, Kraków, Warszawa / Jolanta Muszyńska, Aneta Osiak, Dorota Wojtera. - Warszawa : "Trio" 2006. TG 89548.
- Stan wojenny w Polsce 1981-1983 / pod red. Antoniego Dudka ; Instytut Pamięci Narodowej. Komisja Ścigania Zbrodni przeciwko Narodowi Polskiemu. - Warszawa : Instytut Pamięci Narodowej 2003. TG 84566.
- Burza nad Wisłą : dziennik 1980-1981 / Waldemar Kuczyński. - Warszawa : "Iskry" 2002. TG 84579.
- Droga do "mniejszego zła" : strategia i taktyka obozu władzy, lipiec 1980-styczeń 1982 / Andrzej Paczkowski. - Kraków : Wydawnictwo Literackie 2002. TG 84580.
- Wielogłos : (uczeni i świadkowie o stanie wojennym) / [red. Magdalena Rupińska]. - Toruń : Adam Marszałek 2002. TG 84568 .
- Stan wojenny - spojrzenie po dwudziestu latach / Instytut Pamięci Narodowej. - Rzeszów : Biuro Edukacji Publicznej IPN [2002]. TG 82828.
- Stan wojenny / [wprow]. Antoni Dudek ; kalendarium, biogramy, słownik pojęć, wybór mater., oprac. Bogusław Kopka i in. ; red. Anna Piekarska, Małgorzata Strasz]. - Warszawa : Instytut Pamięci Narodowej 2002. TG 84451.
- Stan wojenny w dokumentach władz PRL (1980-1983) / wybór, wstęp i oprac. Bogusław Kopka, Grzegorz Majchrzak. - Warszawa : Instytut Pamięci Narodowej 2001. TG 83235.
- Raport z oblężonego Miasta / Zbigniew Herbert. W: Wybór poezji / Zbigniew Herbert. - Wrocław : Zakład Narodowy im. Ossolińskich 2018. TCz 111469.
- Wyroki, których być nie powinno. Wspomnienie o St. Zipserze / Małgorzata Lis. - Tarnobrzskie Zeszyty Historyczne, 2014, nr 40, s. 129-140. TCzas 4547.

Filmy:

- Towarzysz generał idzie na wojnę [Film] / reż. Robert Kaczmarek i Grzegorz Braun. - Warszawa : "Rafael" 2011. TDVD 1114.
- Najnowsza historia Polski [Film] : Solidarność - kruszenie murów / scen. i reż. Dariusz Walusiak. - Kraków : "Rafael" [2007]. DVD 520.
- Śmierć jak kromka chleba [Film] / scen. i reż. Kazimierz Kutz. - Warszawa : "Propaganda" 2003. TDVD 334.

"Polski gen wolności ..."

